

[Himmelstrup.]

rede er nævnt, er jo det kreditbehov, der vil blive, men det er som sagt noget uklart, hvor stort det vil blive, fordi der, om jeg så må sige, er både plusser og minusser i det regnestykke, man i så henseende kan stille op. Vi ved vel så nogenlunde, hvor store bankernes og sparekassernes frie kassebeholdninger er. Når man fradrager de bundne kassebeholdninger i de samlede kassebeholdninger, må man nå til de beløb, som repræsenterer de frie kassebeholdninger som helhed, men vi ved ikke noget om, hvordan det fordeler sig for de enkelte pengeinstitutters vedkommende. Dèr vil jeg tro, at der er ganske overordentlig store forskelligheder til stede. Tilstanden vil ganske være afhængig af, hvilken politik pengeinstitutterne har ført i de forløbne år, om de har anlagt en større eller mindre del af deres indskud, af den meget store kasse, som de har haft udover det, der var bundet, i obligationer eller har holdt en forholdsvis stor fri kasse, hvad der jo har været forbundet med et vist økonomisk tab. Vi er heller ikke helt klar på, hvor store krav Marshallhjælpen vil stille i det nærmeste halve år. Kreditbehovet afhænger praktisk talt af realisationen af Marshallhjælpen. Det ville være interessant i det kommende udvalg at få nærmere at vide, hvor meget man har regnet med, om man har regnet med, at hele beløbet vil komme til anvendelse i det Marshallår, vi nu er inde i; dette ville i hvert fald kræve den langsomhed, hvormed man hidtil er gået frem, afløst af et hurtigere tempo.

Endelig er der jo spørgsmålet om, hvilke beløb der efter al sandsynlighed vil blive stillet til rådighed for pengeinstitutterne ved udløbet af de såkaldte korte statsforskrivninger i den nærmest kommende tid. Seddelbanken oplyser herom i sin skrivelse, at i marts og april 1949 vil der blive tilbagebetalt 227 mill. kr. af korte statslån og senere på året 148 mill. kr., hvortil kommer et mindre beløb, som kommer til udbetaling nu med det første, nemlig en del af den tvungne opsparing. Det er jo også midler, man i det store og hele kan regne med vil blive stillet til rådighed for pengeinstitutternes kasser, idet der vel næppe er nogen særlig sandsynlighed for, at disse lån vil blive gentegnet, i hvert fald ikke, hvis den højtærede finansminister ikke beslutter sig til at forbedre betingelserne ret væsentligt, og det er der vel ikke større udsigt til.

Disse forhold ville jeg gerne have nærmere oplysning om i et udvalg. Iøvrigt kan vi være enige med regeringen om, at den foreliggende situation giver stramme for-

hold på pengemarkedet, og at der i den kommende tid sandsynligvis vil blive stillet betydelige krav, der nødvendiggør eller i hvert tilfælde forklarer en lempelse af bindingsreglerne, og jeg kan på mit partis vegne tilsige en velvillig behandling af begge lovforslag i det udvalg, der måtte blive nedsat.

Aksel Møller: Oprigtig talt havde jeg regnet med i indledningen straks at kunne lykønske den højtærede handelsminister til på forhånd at have en ganske ubetinget tilslutning til sine lovforslag fra et overvældende flertal i dette høje ting. Men efter at jeg har hørt venstres ordførertale, ved jeg egentlig ikke rigtig, hvad det skal ende med med hensyn til dette flertals størrelse. Det ærede medlems præmisser gik, forekommer det mig, når man ser bort fra de allersidste bemærkninger, der åbnede håb om, at det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen ikke forgæves har skrevet sin kronik om dette spørgsmål i „Nationaltidende“ for nogle dage siden, nærmest i en retning, der kunne tyde på den konklusion, at det ærede medlem hr. Himmelstrup ville indtage samme standpunkt som det, jeg skal prøve på at trække hovedlinierne op for ved denne lejlighed.

Lovforslagene går ud på en halvering af de ekstraordinære kassereserver i banker og sparekasser, og det er efter mit partis opfattelse i den øjeblikkelige økonomiske situation i høj grad betænkeligt. Så vidt jeg kan se, vil en sådan lempelse af pengebindingen virke som et tilbagetog fra de positioner, som pengesaneringspolitikken allerede med så store ofre for den danske befolkning har erobret. Jeg er mig fuldstændig bevidst, at mit partis standpunkt vil blive konfronteret med det standpunkt, vi indtog i 1947, da den daværende regering foreslog en lempelse af kasserereservebestemmelserne. Dengang fulgte vi regeringsforslaget, medens det nuværende regeringsparti ved den lejlighed var blandt dem, der advarede imod denne lempelse. Jeg bemærker dette, for at vi ikke skal behøve at kaste afgnavede ben i hovedet på hinanden.

Hvis de erfaringer, vi nu er i besiddelse af om eengangsskattens og den øvrige pengepolitikks virkninger, havde været i vor besiddelse dengang, ville vi sikkert have betænkt os på at medvirke til den frigivelse, der da fandt sted. Forudsætningen for, at vi kunne følge den daværende handelsminister Villemoes's forslag om lempelse, var, at vi havde tillid til, at der var andre og mere farbare udveje for inflationsbekæm-